

JOELLE CHARBONNEAU

UNIVERZITA VÝNIMOČNÝCH

SKÚŠKA

Nestačí být nejlepší...

FRAGMENT

Univerzita výnimočných Skúška

Aj v tlačenej verzii.

Objednať si môžete na stránke

www.fragment.sk

www.albatrosmedia.sk

čítanie pre radosť a poučenie

Joelle Charbonneau

Univerzita výnimočných (1) – Skúška – e-kniha

Copyright © Albatros Media a.s., 2017

Všetky práva sú vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie rozširovať

bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

JOELLE CHARBONNEAU

UNIVERZITA
VÝNIMOČNÝCH
SKÚŠKA

FRAGMENT

Joelle Charbonneau
Univerzita výnimočných (1) – Skúška

Originál *The Testing* vydalo vydavateľstvo Houghton Mifflin Harcourt,
215 Park Avenue South, New York, New York 10003, 2013
© 2013 by Joelle Charbonneau
All rights reserved.
ISBN 978-0-544-33623-0

Preklad Petra Kýšková
Obálku vytvorilo Grafické a DTP studio Fragment, Kamila Flonerová
Sadzba Grafické a DTP studio Fragment
Vydalo vydavateľstvo FRAGMENT v roku 2017 v spoločnosti Albatros Media
Slovakia, s. r. o., so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, Slovenská republika
Číslo publikácie 1 543
Redakčná a jazyková úprava Diana Senecká
Zodpovedná redaktorka Tácia Floreková
Technická redaktorka Lucie Mikešová
I. vydanie

Objednávky kníh:
www.albatrosmedia.sk
eshop@albatrosmedia.sk
tel.: 02/4445 2046

© Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2017. Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť
tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek
forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.
Translation © Petra Kýšková, 2017
Cover photos © lassedesignen; Gehrke / Shutterstock.com

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

ISBN 978-80-564-0388-4
ISBN 978-80-564-0431-7

 ALBATROS MEDIA

1. kapitola

POSLEDNÝ DEŇ V ŠKOLE.

Keď mi mama upravovala slávnostnú červenú tuniku a za uchom uhládzala pramienok svetlohnedých vlasov, nedokázala som pokojne obstať. Napokon ma otočila a konečne som sa mohla pozrieť do zrkadla visiaceho v obývačke na stene. Červená. Mám na sebe červenú. Nijakú ružovú. Už som veľká. Trochu ma zaskočilo, keď som na vlastné oči uvidela jasný dôkaz.

„Si pripravená, Cia?“ spýtala sa mama. Aj ona sa obliekla do červenej. Jej róba bola ušitá z ľahučkej látky splývajúcej na zem v jemných volánoch. V šatách bez rukávov a v kožených topánkach som vedľa nej vyzerala ako dieťa, ale to nie je podstatné. Mám ešte dosť času, aby som dospela. V šestnástich som na to ešte mladá. Výrazne najmladšia z celej triedy.

Naposledy som sa pozrela do zrkadla, dúfajúc, že dnešok nebude posledným dňom môjho vzdelávania. Nemala som však nad tým nijakú moc. Mohla som len snívať, že vyvolajú moje meno a budem sa môcť zúčastniť Skúšky. S námahou som prehltna a prikývla. „Tak poďme.“

Slávnostné zakončenie školského roka sa odohrávalo na námestí medzi stánkami plnými pečiva a čerstvého mlieka, pretože škola nemala dostatočne veľké priestory, aby sa tam zmestili všetci pozvaní. Mala tam byť takmer celá kolónia, čo dáva zmysel, pretože tuším každý obyvateľ je v príbuzenstve aspoň s jedným študentom, ktorý dnes buď oslavuje dospelosť, alebo postup do vyššieho ročníka. A tento rok sme mali najpočetnejší ročník absolventov v dejinách Piatich jazier. Osem chlapcov a šesť dievčat. Hmatateľný dôkaz, že naša kolónia prekvitá.

Otec a moji štyria bratia na nás už čakali vonku pred naším domom. Všetci mali na sebe ceremoniálnu fialovú pre dospelých. Zeen, môj najstarší brat, sa na mňa usmial a postrapatil mi vlasy. „Tak čo? Pripravená skončiť so školou a vykročiť do sveta plného trubirohov, ako sme my?“

Mama sa zamračila.

Ja som sa však zasmiala.

Zeen ani moji ostatní bratia rozhodne neboli nijakí trubirohovia. Dievčatá sa na nich vlastne doslova vrhali. Hoci flirtovanie im, samozrejme, nebolo cudzie, ani jeden akoby sa nechcel usadiť. Radšej vytvárali ďalšie hybridné odrody paradajok, než aby založili rodiny. Najmä Zeen. Bol vysoký, svetlovlasý a bystrý. Veľmi, naozaj veľmi bystrý. Napriek tomu ho na Skúšku nevybrali. Keď som si to uvedomila, trochu mi to pokazilo náladu. Napadlo mi, že to môže byť prvé pravidlo, ktoré sa mám ako dospelá naučiť. Že človek nemôže vždy dostať to, čo chce. Zeen sa určite chcel dostať na univerzitu, kráčať v otcových šľapajach. Naisto vedel, ako sa cítim. Na chvíľočku som zatúžila porozprávať sa s ním. Spýtať sa ho, ako prekonal to sklamanie, ktoré s najväčšou pravdepodobnosťou čaká aj mňa. Naša kolónia bude mať šťastie, ak na Skúšku vyberú aspoň jedného študenta spomedzi nás, pokiaľ vôbec niekoho vyberú. Naposledy vybrali absolventa z Piatich jazier pred desiatimi rokmi.

Mne to v škole šlo, ale boli tam aj lepší. Oveľa lepší. Akú šancu som asi mala?

Donútila som sa k úsmevu. „Na to môžeš dať krk. Nemôžem predsa chodiť do školy, ak chcem riadiť kolóniu, kým sa vy všetci oženíte.“

Hart s Winom sa začervenali. Sú len o dva roky starší odo mňa a predstava randenia a ženby im naháňa hrôzu. Sú radi, že spolu môžu pracovať v pestovateľskej škôlke a starať sa o rastliny a stromy, ktoré otec vyšľachtil, aby prežili aj v nehostinnej pôde na periférii kolónie.

„Ak tu budeme celú večnosť stáť, nikto nič riadiť nebude,“ príkro vyhlásila mama a vyrazila. Otec s bratmi rýchlo vykročili za ňou. Skutočnosť, že Zeenova aj Haminova svadba sú zjavne v nedohľadne, mamu mrzela.

Náš dom stojí kvôli otcovej práci vo väčšej vzdialenosti od centra kolónie než väčšina ostatných. Spolu s mojimi bratmi sa mu podarilo vypestovať okolo neho zelené stromy a kríky, ale o tridsať metrov ďalej je pôda už popraskaná a tvrdá. Napriek tomu tam miestami rastie nejaká tráva a občas aj rozčesnutý strom. Otec hovorí, že západne od nás je kvalita pôdy výrazne horšia, preto sa naši vodcovia rozhodli umiestniť Päť jazier práve sem.

Do mesta väčšinou jazdím na bicykli. Niektorí obyvatelia majú autá, ale palivo či solárne panely dostatočne veľké na to, aby ich poháňali, sú príliš drahé, než aby sa používali každý deň. Posledný školský deň som teda šla spolu so svojou rodinou tých takmer osem kilometrov do centra na námestie peši.

Naše *námestie* vyzerá trochu ako korytnačka, má oválny stred a po bokoch niekoľko výbežkov. V centre stojí nádherná fontána, z ktorej tryská do vzduchu priesačne čistá voda. Taká fontána je luxus, pretože najst čistú vodu nie je vždy jednoduché. My však máme toto plytvanie a krásu povolené na počesť muža, ktorý

objavil spôsob, ako po fáze sedem dekontaminovať vodu v jazeroch. To, čo zostalo z oceánov, sa už tak ľahko vyčistiť nedá.

Ako sme sa blížili k centru, zelené porasty navôkol hustli a tril-kujúcich vtákov pribúdalo. Mama kráčala viac-menej mlčky. Zeen si ju doberal, že mi nechce dovoliť, aby som dospela, ale nemyslím, že by to tak bolo.

Možno však bolo.

S mamou vychádzam dobre, len v posledných rokoch sa mi nejako vzdaluje. Už mi tak nepomáhala s domácimi úlohami, skôr sa starala o to, ako by oženila chlapcov a kam sa pôjdem učiť, keď skončím školu. Akékoľvek reči o tom, že by ma vybrali na Skúšku, sú zakázané. Takže sa s ňou rozprávam čoraz menej a s otcom čoraz viac. On aspoň neodbočí, keď sa občas zmienim, že by som sa mohla ďalej vzdelávať, hoci ma v tom ani on aktívne nepodporuje. Asi len nechce vidieť moje sklamanie.

Keď sme stúpali do posledného kopca, slnko hrialo a po chrbte mi stekal pramienok potu. Už som počula blížiaci sa smiech a hudbu a pridala som do kroku. Tesne predtým, než sme vystúpili na vrchol, mi otec položil ruku na plece a požiadal ma, aby som s ním ešte chvíľu zostala. Ostatní šli ďalej.

Všetko to vzrušenie za kopcom ma priťahovalo, ale zastala som. „Stalo sa niečo?“ spýtala som sa. Usmieval sa, ale v očiach mal starostlivý výraz.

„Nič sa nestalo,“ odvetil. „Len som chcel so svojím dievčatom stráviť ešte chvíľočku, kým sa všetko naokolo zblázni. Vo chvíli, keď prejdeme cez tento kopec, sa všetko zmení.“

„Ja viem.“

„Si nervózna?“

„Tak trochu.“ Miešali sa vo mne nadšenie, strach aj ďalšie emócie, takže som nedokázala presne povedať, ako sa vlastne cítim. „Je zvláštne nevedieť, čo bude zajtra, keď sa ráno zobudím.“ Väčšina

mojich spolužiakov už mala v otázke svojej budúcnosti jasno. Vedeli, kam pôjdu do učenia alebo do ktorej kolónie sa odsťahujú za prácou. Niektorí už dokonca vedeli, s kým vstúpia do manželstva. Ja netuším nič, hoci otec ma uistil, že ak budem chcieť, môžem pracovať spolu s ním a bratmi. Túto možnosť vidím v dosť čiernom svetle, pretože záhradníčka rozhodne nie som. Keď som naposledy pomáhala otcovi, skoro som zničila semená slnečnice, ktoré zdokonaľoval celé mesiace. Mechanické veci dokážem opraviť. Pre rastliny však predstavujem pohromu.

„Jednoducho vstaneš a postavíš sa zoči-voči hocičomu, čo príde. Budem na teba pyšný bez ohľadu na to, čo prinesie dnešný deň.“

„Aj keď ma nevyberú na Skúšku?“

„Najmä ak ťa nevyberú na Skúšku,“ usmial sa a jemne ma štuchol do brucha. Keď som bola malá, vždy ma to poriadne rozosmialo. Aj dnes ma to ešte rozveselí. Je fajn vedieť, že niektoré veci sa nikdy nezmenia. Napriek tomu som o otcových žartovných slovách pochybovala.

On na univerzitu chodil. Naučil sa tam geneticky modifikovať rastliny a stromy, aby dokázali prežiť aj v zdevastovanej pôde. O svojom štúdiu ani o kolónii, v ktorej vyrástol, veľa nehovorí – asi preto, lebo nechce, aby sme jeho úspech pocítovali ako nejaký tlak. Ale ja to tak cítim.

„Ty si myslíš, že ma nevyberú.“

Otec sa zamračil. „Myslím si, že si bystrejšia, než sa domnievaš. Človek nikdy nevie, koho skúšobná komisia vyberie ani prečo. Z mojej triedy nás na Skúšku vybrali piatich. Tí štyria boli v škole vždy lepší, ale na univerzitu som to dotiahol len ja. Skúška nie je vždy fér a ani nie je vždy správna.“

„No neľutuješ, že si tam šiel. Pozri sa na tie úžasné veci, ktoré vďaka tomu každý deň robíš.“ Stromy okolo nás boli obsypané kvetmi, čo bolo príslubom budúcej úrody jablák. Kry divých

ostružín rástli vedľa sedmokrások a ďalších kvetov, ktorých názvy som sa nikdy nenaučila, ale pomáhal ich vyšľachtit' môj otec. Keď som bola malá, tieto veci neexistovali. Aspoň nie vo svojej zdravej podobe, v ktorej dnes lemujú kopce. Ešte si pamätám, aké je ísť spať s prázdny m žalúdkom. Jedla bolo predtým málo a otec spolupracoval s farmármi, aby sa niečo vypestovalo. No dokázali to. V Piatich jazerách s ničím neplytváme, ale hlad už nie je prvoradou starostou. Vďaka môjmu otcovi.

„Nemôžem ľutovať nič, čo som nemohol nijako ovplyvniť.“ Zahľadel sa do diaľky. Okolo nás štebotali vtáci. Potom sa konečne usmial, hoci oči mal ešte vždy zahmlené spomienkami. „Nehovoriac o tom, že keby som vtedy nešiel na univerzitu, nestretol by som tvoju matku. A kde by som teraz bol?“

„Pravdepodobne by si ešte býval doma s rodičmi a tvoja matka by si robila starosti, že svoju budúcnosť asi nikdy nebudeš brať vážne.“

Mračná zastierajúce jeho pohľad zmizli, v očiach sa mu zaiskrilo a postrapatil mi vlasy. „To vyzerá ako horší údel než smrť.“ Presne tak to znie zakaždým, keď mama hučí do Zeena, že mu život preteká medzi prstami. „Tak pod'. Mama dá o chvíľu spustiť alarm, ak sa nepohneme. Chceme len, aby si si pamätala jednu vec. Ja ti verím. Nech sa deje čokoľvek.“

S tým sme, držiac sa za ruky, prekročili kopec a pridali sa k oslavujúcim. Usmievala som sa, ale hlboko v srdci som sa obávala, že otec vždy počítal s tým, že nebudem taká úspešná ako on. Skrátka, že sklame m.

Naša kolónia sa rozkladá na rozľahlom území, a tak je toto jediná príležitosť za celý rok, pri ktorej sa zaručene stretnú úplne všetci obyvatelia. Raz za čas sa všetci zhromaždíme, napríklad keď príde správa od vodcov našej zeme, ktorú si všetci musia vypočuť, to sa

však stáva len zriedkakedy. Päť jazier s približne deviatimi stovkami obyvateľov patrí k najmenším kolóniám a aj najvzdialenejším od hlavného mesta Tosu, kde sídli vláda Zväzu národov. Nevenuje nám veľa pozornosti, čo väčšine neprekáža. Darí sa nám dobre aj osamote. Cudzincom sa nevyhýbame, ale ani ich nevitáme s otvorenou náručou, ako sa hovorí. Musia nás presvedčiť, že medzi nás zapadnú.

Naše námestie je pomerne veľké, ale s toľkými sviatočne oblečenými ľuďmi vyzerá maličké. Po jeho okrajoch stoja roztrúsené stánky so sviečkami, s pečivom, topánkami a so všetkými možnými potrebami do domácnosti. Keď sa slávnosť začne, všetci zatvoria, no teraz sa v nich ešte živo obchoduje, aby si mohli tí, čo nechodia do mesta často, nakúpiť alebo zameniť všetko potrebné. Zväzová mena je v našej kolónii vzácna, ale tých pár ľudí platených vládou, ako napríklad môj otec, ju používa.

„Cia!“ Zbadala som mávajúcu ruku a vzápätí sa už ku mne hrnula moja najlepšia kamarátka Daileen. Plavé vlasy a ružové šaty jej viali vo vzduchu, keď bežala okolo skupiniek občanov zabratých do rozhovorov, aby sa ku mne dostala. V jednej ruke zvierala kornútik s rýchlo sa topiacou ružovou zmrzlinou. Silno ma objala a vyhrkla: „Verila by si tomu, že už sa nám končí škola? Je to také vzrušujúce! Dokonca rozdávať zadarmo zmrzlinu!“

Aj ja som ju objala, ale dávala som si pozor, aby som sa vyhla stekajúcej zmrzline. Mama by sa zbláznila, keby som si zašpinila nové šaty ešte skôr, než sa všetko začne. „Vzrušujúce a desivé. Nezabudni na tú desivú časť.“

Daileen je jediná, komu som sa zdôverila so svojimi obavami z toho, čo so mnou bude, ak ma nevyberú na Skúšku. Rozhliadla sa okolo seba, či nikto nepočúva, a povedala: „Môj otec sa dozvedel, že dnes sem má prísť nejaký špeciálny hosť.“

K oslave konca školského roka patrí množstvo prejavov. Rečnia naši učitelia, starosta a kopa ďalších vodcov Piatich jazier. Keď sa

zide celá kolónia, vždy sa naskytne tisíc tém, ktoré treba prebrať. Preto mi ten špeciálny hosť neznel nijako špeciálne, kým Daileen nedodala: „Otec povedal, že je vraj až z Tosu.“

To ma zaujalo. „Bude tu niekto z Tosu?“ Naposledy sa nejaký úradník z Tosu u nás objavil pred troma rokmi, keď zomrel náš bývalý starosta. Vtedy prišli dvaja muži a jedna žena, aby vybrali nového vodcu kolónie. Tosu s nami komunikuje väčšinou prostredníctvom kadejakých vyhlásení alebo pomocou vysielачky na radnici.

„Tak to otec počul.“ Daileen si oblizla z ruky stečenú zmrzlinu. „Myslí si, že príde preto, aby odviezol nejakého uchádzača na Skúšku. Mohla by si to byť ty.“ Vtom jej na chvíľu zmizol úsmev z tváre. „Budeš mi veľmi chýbať.“

Daileen a ja sme sa narodili dva týždne po sebe a najlepšie kamarátky sme boli od svojich troch rokov. Jej rodičia ju zapísali do školy v povinných šiestich rokoch. Moji rodičia ma poslali do školy, už keď som mala päť, preto sme neboli v rovnakom ročníku. Z nás dvoch je ona tá plachejšia, citlivejšia a jemnejšia. Zároveň si však ťažšie nachádza nových kamarátov, pokiaľ s ňou nie je niekto ďalší, kto by začal konverzáciu. Keby som ju netlačila do toho, aby sa počas obeda pustila do debaty s ostatnými alebo sa s niekým bavila po škole, zrejme by jedávala sama a vracala sa do prázdneho domu oveľa skôr, než sa zo školy začnú trúsiť ostatní. Matka jej zomrela pred dvoma rokmi pri nehode a otec, aj keď je veľmi milý, netrávi doma mnoho času, takže Daileen sa musí vyrovnávať s domácimi prácami aj so spomienkami úplne sama. Snažím sa ju v škole udržiavať v dobrej nálade, niekedy ju však premôžu tie. Bojím sa, že jedného dňa ju tie tie celú pohltia a nebude nikto, kto by ich odohnal.

Rýchlo som ju znovu objala. „Každý rok kolujú zvesti, že posledný školský deň príde niekto z Tosu.“ Navzdory tomu jedna moja časť nedokázala netúžiť po tom, aby tentoraz boli pravdivé.

Aby som ju aj seba rozptýlila, dodala som: „A teraz by som si dala nejakú zmrzlinu, kým sa celkom neminie. Dobre?“

Do pátrania po jahodovej zmrzline som zapojila aj ďalšie kamarátky, z ktorých mnohé mali nastúpiť do posledného ročníka. Dúfala som, že jedna z nich si vezme Daileen pod ochranné krídla, keď sa o pár týždňov zase začne škola. A ak nie, nájdem nejaký spôsob, ako jej to uľahčiť.

Mama na mňa zakývala a zamračila sa, tak som nechala usmievať sa Daileen s ďalšími kamarátkami a prešla som cez námestie k fontáne, kde na mňa čakala. Pozdravil ma skoro každý, koho som stretla. Moja rodina sa každý rok sťahuje. Na ktorékoľvek miesto v kolónii, kde podľa našich radných otca a jeho schopnosti najviac treba. Pri všetkom tom presúvaní nie je jednoduché vytvoriť si nejaké puto k domovu, ale na rozdiel od ostatných občanov, ktorí poznajú len svojich susedov alebo bývalých spolužiakov, ja poznám z videnia väčšinu obyvateľov kolónie.

Predškoláci oblečení v bledožltých a zelených farbách tancovali okolo tri a pol metra širokej fontány a striekali na seba vodu. Vyhybali sa však miestu, kde sedela moja mama.

Z jej výrazu bolo zrejmé, že kto sa jej pripletie do cesty, dostane poriadne vynadané. A že ani ja tomu určite neuniknem.

Pátravo sa na mňa zadívala. „Máš rozstrapatené vlasy. Čo si robila?“

Vlasy mám strapaté vždy, vlny mi lietajú všade okolo hlavy. Navrhla som, že by sme ich mohli skrátiť, ale moja matka trvala na tom, že dlhé a elegantné vlasy sú pre slobodné dievča nevyhnutné. Keby som mala vlasy elegantné, pokojne by som s tým súhlasila.

Zvuk bubnov a trubiek primäl mamu k tomu, aby sa prestala sústrediť na moje vlasy. Obrátil sa mi žalúdok. A potom znovu. Nastal čas, aby som zaujala svoje miesto medzi ostatnými študentmi. Slávnostné ukončenie školského roka sa práve začalo.

Z davu sa vynorili moji bratia s otcom, aby ma ešte objali, kým zamierim na pódium, kde mám spolu so svojimi spolužiakmi stáť počas ceremónie. Medzi ľuďmi koluje tvrdenie, že prežiť jedenásť rokov v škole je jednoduchšie, než vydržať tie minimálne dve hodiny, ktoré trvá odchod z nej. Dúfala som, že ktokoľvek prišiel s týmto postrehom, len žartoval.

Zoradili sme sa podľa inštrukcií v zadnej časti pódia. Chlapci vzadu, dievčatá pred nimi. Za to som bola vďačná, pretože inak by som asi nič nevidela. Moji bratia sú po mame a otcovi vysokí, zato na mne sa podpísali naše predchádzajúce generácie, takže som so svojimi sto päťdesiatimi siedmimi centimetrami najmenšia z triedy.

Naša učiteľka slečna Jorghenová nás ešte trochu preskupila a najmenej sto ráz nám pripomenula, aby sme sa usmievali, stáli rovno a dávali pozor. Pre ňu to bola prvá oslava absolventov v Piatich jazerách, takže bola určite nervózna. Keď bola konečne spokojná s naším usporiadaním, zaujala svoje miesto uprostred tribúny a vzápätí sa znovu rozoznели trubky a bubny. Vo dverách na dome, ktorý mal ako jediný zo všetkých budov na námestí tri poschodia, sa objavila starostka Owensová a meravo prešla davom. Bola to zavalitá šedivá žena s hlbokými vráskami na tvári. Jej červené šaty mali ešte tmavšiu farbu než väčšina ostatných, s nádychom hrdzavého odtieňa. Len čo dorazila na pódium, postavila sa k mikrofónu a na celé námestie zvolala: „Sláva absolventom!“

Všetci jej slová zopakovali a zopár občanov zatlieskalo. Starostka Owensová počkala, kým sa námestie opäť utíši, a potom spustila: „Ukončenie školskej dochádzky je pre nás všetkých dňom nadšenia, najmä však pre študentov stojacich za mnou. Dnešným dňom sa stávajú veľmi vítanou posilou pracovnej sily našej kolónie. Pred dvadsiatimi piatimi rokmi sa vláda Zväzu národov rozhodla poslať do tejto oblasti stopäťdesiat žien, mužov a detí, aby tu založili kolóniu v nádeji, že tvrdou prácou dokážu obnoviť tunajšiu

zjazvenú zem, ktorá kedysi bývala plná úrodných polí a hustých lesov. Jazerá, podľa ktorých sa kolónia volá, sa pôvodne nazývali Veľké jazerá. S pomocou našich občanov dodnes prispievame k postupnej obnove ich zašlej slávy. Na to potrebujeme každého člena našej komunity. Koniec školského roka pre nás znamená ďalších štrnásť užitočných pracovníkov, z čoho máme veľkú radosť. Každý krok vpred vytvára potrebu ďalších rúk, ktoré by pomohli s obrábaním polí. Viem, že mnohí z vás sa ešte nerozhodli, akú kariéru si zvolia, ale my všetci budeme vďační za akúkoľvek prácu, ktorú tu v budúcnosti vykonáte.“

Dav začal tleskať. Potom starostka Owensová zvolala: „Nech sa začne slávnostný sprievod!“ a mne sa zovrel žalúdok od nadšenia a nervozity.

Keď trubky a bubny spustili pochod, hryzla som sa do pery, aby sa mi neroztriasla. Do očí mi vyhrkli slzy, takže som na chvíľu nevidela príchod svojich čoskoro už bývalých spolužiakov. Každý rok za veľkého potlesku vpochoduje na námestie trieda po triede. Každá si vyrobí vlajku, ktorú potom na čele nesú dvaja študenti a ktorá znázorňuje, čo sa za ten rok naučili. Keď sa slávnostný ceremoniál skončí, všetky vlajky sa vystavia na námestí a hlasuje sa, ktorá je najlepšia. Dospelí dokonca často uzatvárajú priateľské stávky, ktorá trieda vyhrá. Prvý raz som nebola súčasťou tohto sprievodu a uvedomila som si, že už ani nikdy nebudem.

Sprievod otváral ročník najmladších, po ňom prišiel druhý a tak ďalej. Za zvukov bubnov pochodovali okolo fontány až na časť pódia ohradenú povrazom. Keď všetky ročníky stáli na svojich miestach, starostka Owensová začala hovoriť o železničnej sieti, ktorá bola vybudovaná medzi Tosu a už desiatimi kolóniami, a o plánoch pokračovať vo výstavbe, kým nebude zabezpečené vlakové spojenie so všetkými kolóniami. Zo svojho miesta na pódii som videla, že celé zhromaždenie je tou správou nadšené. Keď

oznámila všetky dôležité novinky, pozvala na tribúnu ďalších občanov zodpovedných za vodu, elektrinu, poľnohospodárstvo a ďalšie revitalizačné projekty, aby predniesli svoje prejavy. To trvalo vyše hodiny. Rečníci hovorili o všetkom možnom, počnúc správnym používaním vody a končiac apelom na to, aby sa prihlásilo dost dobrovoľníkov, ktorí by pomohli postaviť sídla pre nové manželské páry. Dokonca aj môj otec mal prejav o novej, odolnejšej odrode zemiakov, ktorú vyvinul so svojím tímom.

Zažmurkala som a snažila som sa skryť prekvapenie. Nie nad novou odrodou zemiakov. O tej som vedela. Tá stará odroda mala hrubú šupku, ktorá na vzduchu černela. Malo to niečo do činenia s nejakými genetickými úpravami, ktoré urobil otec, aby rastlinky vôbec boli schopné prežiť v nehostinnej pôde. Tá čierna šupka nikoho veľmi netrápila, pretože len čo sa olúpala, zemiaky sa dali bez rizika jesť. Zeen sa však rozhodol, že skúsi vyšľachtit lepšiu odrodu, a podaril sa mu skvelý výsledok. Takže nie, neprekvapili ma tie zemiaky, ale to, akým spôsobom otec tú novinku oznámil. Pred týždňom nám totiž povedal, že slávu za celý ten projekt zožne Zeen.

Lenže to sa nestalo. Otec sa o ňom vo svojom prejave ani slovom nezmienil.

Naťahovala som sa, aby som sa pozrela, či Zeena uvidím v dave. Tvári sa sklamané? Toto mal byť predsa jeho triumf! Je rovnako zmätený ako ja? Zahliadla som ho, ako stojí opretý o strom uprostred tleskajúceho hlúčika. Niekoľko ľudí ho potľapkávalo po chrbte, pretože bol členom otcovho tímu. Úsmev na jeho tvári ma však neoklamal. Výraz v jeho očiach a stisnuté čeluste vraveli, že je to preňho rana.

Otec potom za veľkého potlesku zišiel z pódia, aby prenechal miesto našej učiteľke. Zovrel sa mi žalúdok a zrýchlil dych. Je to tu. Zakončenie mojej školskej dochádzky.

Slečna Jorghenová sa na nás usmiala a oznámila do mikrofónu: „S veľkou pýchou vám prečítam zoznam tých, ktorí týmto dňom vstupujú zo študentských rokov do dospelosti.“

Potom prečítala mená študentov a moji spolužiaci jeden po druhom zamierili doprostred pódia, potriasli si ruky so starostkou Owensovou a vrátili sa na svoje miesta do zástupu. Postupovalo sa podľa abecedy, takže moje meno zaznelo ako posledné.

„Malencia Valeová.“

Nohy, stuhnuté od dlhého státia, sa mi triasli od nervozity. Šla som si potriať ruku so starostkou aj so slečnou Jorghenovou a dav tleskal. Daileenino nadšenie aj tak prehlušilo ostatných a ja som sa jej musela za úsmev odvdáčiť úsmevom. Srdce mi zaplesalo. Som oficiálne dospelá. Dokázala som to.

Ešte vždy s úsmevom som sa vrátila na svoje miesto v rade a starostka Owensová sa chopila mikrofónu. Všetci hneď stíchli. Celým telom mi prešla vlna očakávania. Zatvárala a otvárala som päsť. Ak bol nejaký študent vybraný na Skúšku, toto bola tá chvíľa, keď to oznámia. Naťahovala som sa v snahe uvidieť nejakú neznámu tvár, toho úradníka z Tosu, o ktorom sa šepkalo.

Nijaký úradník z Tosu tam však nebol. Starostka sa na nás všetkých len zoširoka usmiala a povedala: „Gratulujem všetkým študentom a najmä tohtoročným absolventom. Som plná očakávania, čo skrýva vaša budúcnosť.“

Ľudia začali znovu jasať a mne sa pery skrivilili do nacvičeného úsmevu, hoci v mojom vnútri sa zdvihla vlna sklamaní a smútku. Na tento deň som sa pripravovala celé roky a teraz bolo po všetkom. Aj po mojich snoch o budúcnosti. Nezáležalo na tom, ako tvrdo som pracovala – na to, aby ma vybrali na Skúšku, som nebola dosť dobrá.

Keď som odchádzala z tribúny a kamaráti ma objímali a blahozelali mi, hlavou mi bežalo jediné: *Čo budem teraz robiť?*

2. kapitola

„SCHOVÁVAŠ SA?“

Bratov hlas ma zaskočil. A jeho chápvavý úsmev mi dal najavo, že nemá cenu niččo zapierať. Namiesto toho som pokrčila plecami. „Dnešok bol trochu bláznivý. Potrebujem len pár minút, aby som chytila dych.“

Pred pekárňou zneli gitary, bubny a niekoľko trúbok a desiatky ľudí tleskali a tancovali do rytmu. Na druhej strane ešte podávali krájané pečené mäso. Zvyšok námestia plného smiechu, spevu a hier osvetľovala kombinácia lúčov a fakiel. Ich svetlo však nesiahalo až do tieňa, v ktorom som stála ja. Posledných pár hodín som tancovala a spievala, pretože sa to očakávalo. Keby som sa správala inak, dala by som najavo svoje sklamanie a to by zároveň odhalilo moju namyslenosť, pokiaľ som verila, že som dosť šikovná na to, aby ma vybrali.

„Tu máš.“ Zeen mi s chápvavým prikývnutím podal svoju šálku s nápojom. „Toto by ťa mohlo vzpružiť.“

Nápoj v šálke bol síce sladký, ale mal aj výraznú horkú príchuť. Alkohol. Väčšinu ovocia a obilnín, z ktorých sa dá alkohol vyrábať,

treba v Piatich jazerách na jedlo; liehoviny sa vyrábajú len z minimálneho množstva. Každý rok sa však dá trochu bokom na zvláštne príležitosti, ako napríklad na ukončenie školskej dochádzky. Alkohol môžu piť len dospelí, no bratia mi občas dajú ochutnať. Ja ho nemám zvlášť rada, takže som si len rýchlo odchlipla a vrátila som šálku Zeenovi.

„Už je ti lepšie, drobec?“

Sklopila som zrak, aby som sa vyhla jeho pohľadu. „Ani nie.“

„Chápem ťa.“ Zeen sa oprel o veľký dub a obrátil do seba zvyšok nápoja. „Veci vždy nedopadnú tak, ako dúfame. Teraz sa musíš pozbierať a nájsť si nový smer, ktorým sa vydáš.“

Jeho tón ma donútil zamyslieť sa. „To je to, čo sa chystáš urobiť aj ty?“ V posledných rokoch sa Zeen pohrával s myšlienkou pozrieť sa, aké príležitosti sa núkajú mimo Piatich jazier. Veľmi by ma mrzelo, keby to urobil práve teraz. Bolo by smutné, keby odišiel z našej kolónie. A vedomie, že odchádza našťvaný, by mi zlomilo srdce.

Pevne stisol šálku v ruke, ale jeho slová zneli pokojne: „Nehodlám si podať prihlášku do Tosu, ak myslíš na to. Starostka požiadala otca, aby svoj dnešný prejav zmenil, tak to jednoducho urobil. No poznáš ma. Budem pár dní našťvaný a potom sa z toho dostanem.“ Pokrčil plecami a zahľadel sa na oslavy na námestí. Zvečerievalo sa, a zatiaľ čo niektorí ľudia sa určite chystali spievať a tancovať až do rána, iní sa už vydávali na cestu domov. Posledný školský deň sa končil.

„Ale ty by si mohla, nie?“ povedal Zeen po pár minútach.

„Mohla čo?“

„Porozprávať sa so starostkou. Poslať prihlášku do Tosu.“

Tá myšlienka znela desivo a zároveň lákavo. Ktorýkoľvek obyvateľ kolónie, ktorý mal záujem o prácu v Tosu alebo v nejakej inej kolónii, mohol vyplniť prihlášku a poslať ju na svoj úrad. Vláda Zväzu národov potom dotyčného kontaktovala, pokiaľ bolo niekde

nejaké voľné miesto. Vo svojich šesnástich rokoch som vedela len o dvoch ľuďoch, ktorým sa takto ozvali a ponúkli im prácu. A po sklamaní z dnešného dňa som si nebola istá, či som pripravená čeliť ďalšiemu.

Tá neistota musela byť na mne viditeľná, pretože Zeen ma rýchlo objal. „Neboj sa, drobec. Máš ešte kopu času zistiť, čo chceš robiť so zvyškom života.“

Škoda, že mama s ním nesúhlasila.

Nasledujúce ráno sme všetci spali trochu dlhšie, ale ešte som sa nestihla poriadne obliecť, keď mi oznámila: „Ak si rozhodnutá, že nebudeš pracovať s ockom, tak Kip Drysten má voľné miesto. Mala by si sa s ním porozprávať, skôr než ho dostane niekto z tvojich spolužiakov.“

Kip Drysten a jeho partia opravovali farmárske stroje. Mechaniku som mala síce rada, ale predstava, že zvyšok života strávim opravovaním traktorov, bola deprimujúca. „Popremýšlam o tom,“ odvetila som.

Nato sa mama len zamračila, čo hovorilo za všetko, takže som nakoniec sadla na bicykel a pomaly sa vybrala do mesta pohľadať pána Drystena.

Drystenovci žili v peknom domčeku na druhej strane kolónie. Keď som zaklopala na dvere, sťažka som prehltila. Ako sa mi len ulávil, keď sa vo dverách ukázala pani Drystenová a povedala mi, že Kip skoro ráno odišiel na Endressovu farmu a má sa vrátiť až o niekoľko dní. Dostala som dočasnú milosť.

Deň po skončení školského roka je dňom odpočinku. Väčšina obchodov má zatvorené a rodiny zostávajú doma a robia si súkromné oslavy. Moja mama naplánovala veľkú večeru a dokonca k nám pozvala aj niekoľko mojich kamarátov. Tušila som, že by som asi mala ísť domov a pomôcť jej s prípravami. Namiesto toho som však na námestí zosadla z bicykla.

Oprela som ho o strom a sadla som si vedľa fontány. Jeden alebo dvaja ľudia mi zamávali, ale mali dosť svojich starostí, takže sa ani nezastavili na kus reči. Vyhovovalo mi to. Podoprela som si bradu dľaňami, pozorovala som, ako vo fontáne buble voda, a snažila som sa zaplašiť tú prázdnotu, ktorá na mňa doľahla predchádzajúci deň. Som dospelá. Od malička som sa dívala na svojich rodičov a ostatných dospelých a želala som si, aby už prišiel ten deň, keď sa stanem jednou z nich. Sebavedomou a silnou. Lenže ešte nikdy som si nebola taká neistá sama sebou ako práve teraz.

Na dome pani starostky odbili tri hodiny. Čas ísť domov, kým si mama začne o mňa robiť starosti. Mohla som byť tak v polovici cesty, keď som si všimla, že mi naproti uháňa môj brat Hart. Dofrasa! Ak ho poslala mama, aby ma našiel, mám malér.

Lenže nezaháňala sa po mne mama.

„Starostka Owensová poslala otcovi správu cez pulznú vysielачku hneď potom, ako si odišla. O štvrtej sa máš u nej hlásiť, aby ste prebrali tvoje plány do budúcnosti. Keďže si sa nevrátila hneď domov, mama nás všetkých poslala hľadať ťa,“ oznámil mi Hart a zazubil sa na mňa. „Asi by si mala pridať, ak to chceš stihnúť.“

Mal pravdu. Keď som dorazila späť na námestie, z čela mi stekal pot, vlasy mi trčali na všetky strany a žalúdok som mala zovretý. Zatiaľ čo moji bratia a otec dostali k starostke už niekoľko pozvaní, aby s ňou prebrali rozličné projekty, pre mňa to bola premiéra. Moje plány do budúcnosti? Mala som neodbytný pocit, či v tom náhodou nemá prsty mama a jej starosti. Žeby sa s pani starostkou spojila a požiadala ju o pomoc? Alebo azda bola moja nerozhodnosť v záležitostiach budúcej kariéry jasná aj pani Owensovej? Myšlienka na to, že si moje sklamanie mohol všimnúť aj niekto iný, nielen najbližšia rodina, bola zahanbujúca.

Pripravila som sa na prednášku, upravila si vlasy, uhladila si bielu tuniku a sivé nohavice a zaklopala som na starostkine dvere.

„Výborne, stihla si to.“ Starostka Owensová mala síce úsmev na perách, no v očiach už nie. „Poď ďalej, Cia. Všetci ostatní sú už tu.“

Všetci ostatní?

Starostka Owensová ma zaviedla do veľkého salóna s kobercom na dlážke, kde už sedeli ďalší štyria ľudia. Troch som poznala. Krásny Tomas Endress so sivými očami. Plachý, ale roztomilý Malachi Rourke. Nádherná, umelecky nadaná Zandri Hicksová. Moji spolužiaci. Ľudia, ktorých poznám skoro celý život. Okrem jedného.

Tomas mi kývol, aby som si sadla vedľa neho, a usmial sa na mňa tak, že som mu to musela vrátiť. Starostka Owensová zastala pri tom cudzincovi. „Všetkým vám ďakujem, že ste sa dostavili takto na poslednú chvíľu. Ospravedlňujem sa, že som vás odvolala z rodinných osláv, ale bolo to nevyhnutné.“ Očami prešla po miestnosti a pozrela na každého z nás. „Predstavujem vám Michala Gallena, úradníka z Tosu. Chcel prísť už včera na slávnosť, ale cestou ho zdržali technické problémy.“

Z Tosu.

Keď úradník Gallen z Tosu urobil krok k nám, zdvihol sa mi žalúdok. Vybral z vrečka nejaký papier. Bol približne rovnako starý ako Zeen, mal strapaté hnedé vlasy a čudne neohrabané pohyby, ktoré sa k úradníkovi z hlavného mesta veľmi nehodili.

Uprel na nás vážne tmavé oči a začal čítať: „Každý rok hodnotí vláda Zväzu národov úspechy absolventov zo všetkých osemnástich kolónií. Tí najlepší dostanú pozvanie do Tosu na Skúšku na univerzitu. Byť vybraný je obrovská česť. Vysokoškolsky vzdelaní ľudia sú našou veľkou nádejou. Spoliehame sa na nich, že nám pomôžu obnoviť krajinu a zlepšiť kvalitu nášho života. To oni sú budúcimi vedcami, lekármi, učiteľmi a vládnymi úradníkmi.“ Nato papier odložil a usmial sa na nás. „Vy štyria ste boli vybraní, aby ste sa zúčastnili na Skúške.“

Zaplavila ma vlna nadšenia. Rozhliadla som sa okolo seba, aby som sa presvedčila, či som dobre počula. Tomas sa usmieval. Bol najmúdrejší z našej triedy, nie div, že vybrali práve jeho. Ale podľa toho úradníka z Tosu vybrali aj mňa. Nás štyroch. Naozaj. Nebudem musieť opravovať traktory. Vybrali ma na Skúšku. Dokázala som to!

„Na Skúšku odídete zajtra.“

Vlna nadšenia rýchlo opadla, keď mi došiel význam Gallenových slov. Odchádzame už zajtra.

„Prečo už zajtra?“ spýtala sa starostka Owensová. „Spomínam si, že medzi výberom a samotnou Skúškou býval určitý časový interval.“

„Odvtedy, čo mala vaša kolónia naposledy svojho zástupcu na Skúške, sa pravidlá zmenili,“ vysvetlil jej úradník. Hovoril hlbokým hlasom, ktorý v sebe skrýval náznak netrpezlivosti. „Proces skúšania uchádzačov sa začne už tento týždeň. Určite so mnou budete súhlasiť, že šancu na úspech majú tí, ktorí dorazia načas.“

„A čo ak nechceme ísť?“

Všetci sme sa pozreli na Zandri. Líca mala červené presne ako tuniku. Najskôr som si myslela, že je len nervózna. Potom však zdvihla bradu. A z toho, ako sa jej blýskalo v modrých očiach, bolo jasné, že sa hnevá. Samotný fakt, že na Skúšku nás vybrali až štyroch, bol zarážajúci, ale to, že sa medzi vybranými ocitla Zandri, bolo tuším ešte prekvapujúcejšie. Niežeby nebola bystrá. Bola, hoci väčšina z nás ju v prvom rade považovala za umelkyňu a až potom za študentku. Zandri vynikala v prírodných vedách len vtedy, keď jej mohli pomôcť k vytvoreniu nových farieb. A hoci nikdy nenaznačila, že by chcela pokračovať v štúdiu, aj tak ma jej otázka zaskočila. Kto by odmietol tú česť byť vybraný na Skúšku?

Úradník z Tosu sa usmial a mne prebehol mráz po chrbte. Bol to úsmev bez štipky srdečnosti. „Nemáte na výber. Podľa zákona

sa každý vybraný občan Zväzu národov musí na Skúšku dostaviť. V opačnom prípade bude potrestaný.“

„Ako potrestaný?“ Zandri sa pozrela na starostku Owensovú, ktorá sa obrátila k úradníkovi.

Vymenili si rýchle pohľady a starostka povedala: „Neúčast na Skúške zákon definuje ako jeden z druhov vlastizrady.“

A najbežnejším trestom za vlastizrady je smrť.

Niekoľko, zrejme Malachi, nesúhlasne zašomral. A ja som mala pocit, akoby ma ktosi zovrel pažami a pevne stisol. Akákoľvek radosť z toho, že ma vybrali, sa niekam vytratila. Nahradil ju príšerný strach. Hoci som nemala dôvod báť sa. Ja na Skúšku chcem ísť. Mňa nebude treba trestať.

Ani mojich troch kamarátov. Pri slove *vlastizrada* všetok vzdor zo Zandri vprchal.

Pri pohľade na naše šokované tváre nám starostka Owensová vysvetlila, že zákon trestajúci prípadnú neúčast na Skúške má korene v úplných počiatkoch dejín Zväzu národov, keď ešte operovali rozličné nezákonné frakcie, ktoré si želali novú vládu rozdeliť a pokúšali sa presvedčiť uchádzačov o Skúšku, aby sa vzbúrili. A vraj už sa dnes uvažuje o tom, že by sa tento zákon mohol zmeniť, ale také veci si vyžadujú čas.

Trochu ma upokojilo vedomie, že zákon už desiatky rokov nebol aplikovaný, a postupne sa mi vracalo nadšenie, ktoré predtým pohaslo. Starostka nás zasväcovala do toho, čo si budeme môcť vziať so sebou do mesta. Uchádzači majú povolené zbaliť si dvoje šiat na každodenné nosenie. Dve sady spodnej bielizne. Jedno pyžamo. Dva páry topánok. Dva osobné predmety. Nižaké knihy. Nižaké papiere. Nič, čo by mohlo jednému uchádzačovi dať nejakú výhodu pred druhým. Všetko musíme zbaliť do batoha, ktorý dostaneme na konci nášho stretnutia. A zajtra sa máme pri východe slnka dostaviť na námestie aj s batohmi. Tam na nás bude čakať Michal Gallen, aby nás odprevadil do Tosu.

Potom nám starostka povedala, že je pyšná na naše úspechy a verí, že v Skúške všetci uspejeme. Lenže ja som vedela, že klame. Mama máva podobne žiarivý nútený úsmev, keď je rozrušená. Starostka Owensová neverila, že všetci uspejeme. Žeby sa bála, že naše prípadné zlyhanie vrhne nelichotivé svetlo na Päť jazier?

Keď nás odprevadili k východu, ešte vždy som bola pohrúžená do myšlienok.

Dvere sa otvorili a nás privítalo žiarivé slnko. Ja som si tmavohnedý batoh s červeno-fialovým znakom Zväzu národov prevzala od starostky Owensovej ako posledná z nás štyroch. Keď som si prehodila hrubý popruh cez plece, uvedomila som si, že tá večerná oslava, ktorú mama pripravuje, sa bude musieť rýchlo skončiť, lebo inak si nestihnem zbaliť všetky veci a pripraviť sa na čokoľvek, čo má nasledujúci deň priniesť.

Keď som vyšla von, Zandri už bola preč, ale Tomas s Malachim tam čakali. Chvíľku sme len civeli jeden na druhého a nevedeli, čo povedať. Neprekvapilo ma, že ako prvý sa ozval Tomas. Nasadil jeden zo svojich okúzľujúcich úsmevov, pozrel sa mi rovno do očí a vyhlásil: „Asi by sme sa mali pobrať domov. Zajtra nás čaká veľký deň.“

Vedela som, že má pravdu. Bolo načase ísť domov a povedať rodine, že keď zajtra ráno odídem, už sa nevrátim.

3. kapitola

KEĎ SOM OTVORILA dvere do nášho domu, privítal ma smiech celej rodiny. Na stene visela slávnostná girlanda s gratuláciou. Jedáľenský stôl bol pokrytý misami plnými chleba, mäsa a koláčov na oslavu mojej dospelosti. A teraz sa z toho mala stať oslava na rozlúčku.

„Tam je!“ vykrikoval Zeen, keď ma uvidel vo dverách. „Vravel som vám, že si vlastnú oslavu nedá ujsť. A ešte keď je v hre škoricový chlieb.“

Otec s úsmevom pribehol, aby ma privítal. Len čo si však všimol batoh, ktorý som niesla prevesený cez plece, úsmev mu zmizol z tváre a v očiach mu zažiarilo uznanie. „Vybrali ťa na Skúšku.“

Smiech okamžite utíchol. Napriek veľkej radosi z toho, že ma vybrali, sa mi stiahlo hrdlo, keď som prikývla. Absolventi univerzity idú, kam ich úradníci Zväzu národov pošlú, kde sú ich schopnosti najpotrebnejšie. Ak v Skúške uspejem, šanca, že sa vrátim domov, je takmer nulová.

Ako prvé sa spamätali dvojčatá. A skôr než som si uvedomila, čo to do mňa vrazilo, už ma chalani zovreli medzi sebou v dupľovanom objatí a nahlas mi gratulovali. Ako ďalší ma objal Hamin.

Jeho nadšenie síce nebolo také neprehliadnutelné, ale o nič menej úprimné. Potom ku mne pristúpila mama. Keď ma objala, triasli sa jej ruky, no pyšne sa usmievala. Hneď sa ma začala pýtať, čo si mám vziať so sebou a kedy musím odísť. Takmer som nemala čas jej odpovedať alebo zaznamenať, že Zeen sa potichu vytratil, a už sa ozvalo klopanie na dvere, ktoré ohlasovalo príchod mojich kamarátov.

Tak rada som ich videla, najmä Daileen. Tešilo ma, že mám možnosť osobne sa s nimi rozlúčiť. Nasledovalo mnoho ďalších nadšených výkrikov a ešte oveľa viac slz, keď som im rozprávala o Skúške a o tom, koho ďalšieho vybrali. Najšťastnejšia a zároveň najzúfalejšia bola Daileen. Snažila sa svoj smútok skryť za široké úsmevy, ale ako oslava pokračovala, všimla som si, že čoraz viac a viac ustupuje do úzadia. Preč odo mňa, preč od ostatných, ktorých vždy považovala skôr za mojich priateľov než za svojich. A ja som dostala strach. Hoci svojej rodine určite budem chýbať, budú mať jeden druhého. No Daileen nebude mať nikoho.

Preto keď mama všetkým oznámila, že musíme skončiť skôr, ako s prvou som sa chcela rozlúčiť s Lyane Maddowsovou. Neskákala od radosti ani nekričala, aby som si ju všimla, len ticho stála pri dverách a čakala na mojich bratov, ktorí ju mali odprevadiť domov. Neboli sme najlepšie kamarátky. Keď sme sa stretli, vždy sme sa pozdravili, ale len málokedy sme spolu sedeli pri obede alebo sa rozprávali po škole. Niečo nás však spájalo, preto som ju dnes k nám pozvala. Niečo, na čo určite nezabudla. Dúfala som, že tá spomienka mi zaručí jej pomoc.

Zatiaľ čo ostatné dievčatá si za mnou ustavične niečo hovorili a píšali, ja som objala Lyane. Plecia jej zmeraveli od prekvapenia, ale neodtiahla sa. „Keď zajtra odídem, Daileen bude potrebovať niekoho blízkeho. Budeš na ňu dávať pozor, aby nebola sama? Prosím,“ pošepkala som jej do ucha.

Lyane ma pevne objala. Takmer som cítila, ako moju prosbu zvažuje. No jej tichá odpoveď mi vohnala do očí slzy úľavy a vďačnosti. Daileen nezostane sama.

Potom vyšla bez ohliadnutia von a ja som sa začala lúčiť s ostatnými. Daileen na mňa čakala ako posledná. Bolo mi jasné, akú námahu ju muselo stáť, aby sa nerozplakala, keď mi sľubovala, že sa na budúci rok uvidíme v Tosu. „Budem sa učiť viac než kedykoľvek predtým. A im nezostane nič iné, len vybrať aj mňa.“

Iba vďaka Lyaninmu hlasu, ktorý zvonka zavola: „Daileen, pôjdeme spolu?“ mi nepuklo srdce, keď som sledovala, ako mi priateľka mizne z dohľadu. Lyane vedela, čo môže veľká osamelosť urobiť s človekom. Pred štyrmi rokmi som ju z jednej takej temnej chvíľky vytiahla, keď som na ňu narazila na hraniciach našej kolónie, ako sa díva dolu do priepasti a chystá sa skočiť. Lenže ja som jej to nedovolila. Namiesto toho som ju prinútila, aby sa vyrozprávala. O svojom otcovi, ktorý bol úradníkom v Tosu, a o matke, ktorá život v Piatich jazerách nenávidela a svoj hnev a zlobu si vylievala na dcére. Pokiaľ viem, Lyane tie jazvy, ktoré jej spôsobila vlastná matka, nikomu inému neukázala. S pomocou môjho otca a pani starostky sa podarilo presunúť Lyaninu matku do Tosu za manželom, Lyane si vzala do opatery inú rodinu z Piatich jazier a ona zase našla dôvody na radosť. Verila som, že tie dôvody pomôže nájsť aj Daileen.

Keď bratia odišli odprevadiť mojich kamarátov, náš dom sa mi zdal väčší než zvyčajne. Pomáhala som rodičom s upratovaním stola aj obývačky. Náš súčasný dom je na bežné pomery veľký. Okrem obývačky máme ešte ďalšie dve izby vzadu v dome. Tá napravo patrí mojim rodičom. Ja spolu s bratmi spím v tej naľavo, lenže Zeen a Hamin chrápu tak nahlas, že väčšinou spávam na deke pred kozubom v obývačke. Usmiala som sa. To, že pôjdem na Skúšku do Tosu, znamená, že sa možno opäť vyspím v posteli.

Kým sme upratovali, mama hovorila o tom, čo by som si mala vziať so sebou a ako by som sa mala v meste správať. Zopár ráz prerušila robotu a rozplakala sa, že som jej prvé dieťa, ktoré opustí domov. V týchto chvíľach otec mlčal, hoci som videla, že chce niečo povedať.

Keď bol všetok riad umytý a odložený, otec navrhol: „Nepôjme sa prejsť?“ Mama síce otvorila ústa a chcela začať protestovať, ale on ju zastavil. „Ja viem, že Cia sa musí pobaliť, ale kým sa chlapci vrátia a všetko bude hore nohami, rád by som si so svojím malým dievčatkom užil zopár pokojných minút.“

Mama vzlykala a mne zovrelo srdce, keď sme vyšli do začínajúcej sa noci.

Otec ma chytil za ruku a spolu sme zamierili do záhrady za domom. Nad nami začali hmlisto poblikávať svetlá hviezd a mesiaca. Vrávi sa, že kedysi bývala obloha čistá a že za jasných nocí hviezdy na oblohe žiarili ako diamanty. Možno to bola pravda. Len ťažko som si to vedela predstaviť.

Otec stisol vypínač vzadu na dome. Najprv sa ozvalo slabé hučanie, potom sa okolo dvora rozsvietili svetlá, jedno po druhom. Osvetlili krásne sedmokrásy, ruže a ďalšie rastliny bujnejšie za domom. Tie boli vizitkou otca a bratov, no svetlá som robila ja. Používanie elektriny podlieha v našej kolónii prísnyim pravidlám. Produkcia a uchovávanie elektriny v tejto oblasti je dosť obmedzená. V mnohých príbytkoch sa nepoužíva vôbec, pokiaľ si ju ich obyvatelia nedokážu vyrobiť sami. Väčšina sa tým neobťažuje, pretože sviečky a kozuby celkom stačia. Ja som sa však pred niekoľkými rokmi rozhodla to skúsiť a prehovorila som otca, aby mi dovolil zaexperimentovať s nejakými zvyškami zavláčovacích trubiek, so starými medenými plieškami a s drôtom. Od mamy som vymámila pár sklenených závaracích pohárov, trochu našej vzácnej soli a zopár ďalších vecičiek a dala som sa do práce. Výsledkom bola sieť

pätnástich svetiel napájaných slnečnou energiou z mojich solárnych panelov. Hoci dnes by som už dokázala vyrobiť oveľa prepracovanejší systém, otec trvá na tom, že budeme používať tento. Je to už tretí dvor, ktorý som takto osvetlila. Hlavou mi prebehlo, ako dlho asi potrvá, kým sa zase budeme musieť presťahovať. A potom som si uvedomila, že vtedy tu už nebudem, aby som otcovi pomohla.

Otec ma doviedol k dubovej lavičke, ktorú Hamin vyrezal mame na narodeniny, a sadol si. Sadla som si vedľa neho a čakala som, čo povie.

Svrčky cvrlikali a vietor sa pohrával s konármi stromov nad nami. Odniekiaľ z diaľky sa z predlžujúcich sa tieňov ozývalo slabé zavýjanie vlkov a ďalšej zveri túlajúcej sa nocou.

Trvalo tuším celú večnosť, kým ma otec chytil za ruku a pevne ju stisol. Keď začal hovoriť, musela som sa k nemu nakloniť, aby som počula. „Sú veci, o ktorých som ti nikdy nepovedal. Dúfal som, že ti o nich nebudem musieť hovoriť. Ani teraz si nie som celkom istý, či to mám urobiť.“

Prisunula som sa k nemu bližšie. „Niečo o Skúške?“

Otec o Skúške nikdy nehovoril, rovnako ako takmer nikdy nehovoril o čase, ktorý strávil na univerzite, aj keď som sa na to často pýtala. Na chvíľu som mala dojem, že sme si ešte bližší, pretože prejdeme rovnakou skúsenosťou. Potom sa ten pocit rozplynul.

„Nikdy ťa nemali vybrať.“

Tie slová boli ako facka. Pokúsila som sa mu vytrhnúť, ale pevne ma držal. Oči upieral do tmy, jeho výraz však hovoril, že nevidí nič konkrétne. Záblesk strachu na jeho tvári ma donútil zabudnúť na urazenú pýchu. A keď som sa mu pozrela do očí, srdce mi začali zvierat' obavy.

„Ja aj moji rodičia sme snivali o tom, že ma vyberú na Skúšku. Naša rodina živorila. Kolónia Omaha patrí k najväčším vo Zväze národov. Žije v nej priveľa ľudí. Nie je tam dostatok zdrojov a nikdy

nie je dosť jedla pre všetkých. Každý pozná niekoho, kto zomrel od hladu. Moji rodičia verili, že by som to mohol zmeniť. Navrátiť zemi rovnováhu. Chcel som, aby dostali tie peniaze, ktoré vláda daruje rodinám, ktorých príslušníci boli vybraní na Skúšku, aby nejako vyrovnali ich stratu. A pripúšťam, že jedna moja časť rodičom aj verila. Veril som, že by som im mohol pomôcť. Chcel som to skúsiť.“

To, že vláda finančne kompenzuje rodiny uchádzačov o Skúšku, bola pre mňa novinka. Chcela som sa ho spýtať, či aj on s mamou dostanú nejaké peniaze, keď odídem, ale radšej som bola ticho. Otec pokračoval:

„Vtedy existovalo len štrnásť kolónií. V Testovacom centre sa nás zišlo sedemdesiatjeden. Povedali mi, že testy môjho ročníka trvali štyri týždne. Ja si z nich nepamätám ani jediný deň. Šestnástich nás vybrali, aby sme pokračovali v štúdiu. Vedúci skúšobnej komisie nám oznámil, že po skončení Skúšky uchádzačom vymažú spomienky, aby tak zaistili absolútne utajenie.“

„To znamená, že mi nemôžeš povedať, ako bude skúšanie prebiehať?“ Prešla mnou vlna sklamania. Dúfala som, že mi otcove skúsenosti pomôžu sa pripraviť. Že tak budem mať výhodu. Čo bolo bezpochyby presne to, čomu sa vláda snažila zabrániť tým, že otcovi vymazala spomienky.

„Spomínam si, ako som dorazil do Testovacieho centra. Spomínam si, že mi prideliť spolubývajúceho – Geoffa Billingsa. Spomínam si, ako sme si pripíjali na žiarivú budúcnosť pohármi mlieka a ako sme jedli koláč. Bolo tam plno jedla a veľmi živo. Tú prvú noc sme nemohli poriadne spať, vedeli sme, že naše sny sa môžu skončiť hneď nasledujúce ráno, ak neprejdeme testmi. A ďalšia vec, na ktorú si spomínam, je to, ako sedím v miestnosti plnej stoličiek a oznamujú mi, že Skúška sa skončila. O tri týždne som začal chodiť na univerzitu. Geoff tam nebol. Ani dve ďalšie dievčatá z mojej kolónie, ktoré pricestovali so mnou.“

Niekde zahúkala sova, ale otec akoby to nepočul. „Univerzita nebola jednoduchá. Vyučovanie ma bavilo. Páčilo sa mi vedomie, že robím niečo dôležité. Rodičia mi poslali správu, že sa majú dobre, sú v poriadku a sú na mňa hrdí. Bol som šťastný. Na Geoffa alebo na ďalších uchádzačov, ktorí Skúšku nespravili, som si vôbec nespomenul.“

Zatvoril oči a ja som mlčky rozmýšľala, aké by bolo stratiť spomienky na kamarátov. Pamätať si len ten deň, keď som sa s Daileen zoznámila. Nepamätať si, na čom všetkom sme sa nasmiali a aké dobrodružstvá sme prežili. Pri tej myšlienke sa mi chcelo plakať, tak som chytila otca za ruku ešte pevnejšie, aby nám obom bolo ľahšie.

„Keď som skončil univerzitu, šiel som do kolónie Lenox. Pôsobil tam botanik, ktorý bol blízko prelomového objavu, a vláda si myslela, že moje nápady by mu mohli pomôcť. Pracoval som tam rok, keď som narazil na jedného chlapca, ktorý mi pripomínal Geoffa. A v tú noc ma začali prenasledovať nočné mory. Budil som sa celý spotený, srdce mi búšilo a ja som netušil prečo. Ani jednu noc som nemal pokoj. Začalo sa to prejavovať na mojej práci, a tak mi vládni lekári predpísali nejaké lieky na spanie. Lenže tie nočné mory nezmizli. Iba čo bolo ťažšie im uniknúť. Najprv to boli len také záblesky. Napríklad Geoff, ako mi cez bielu miestnosť plnú čiernych stolov ukazuje palec hore. Alebo veľké hodiny s červenými číslicami, ktoré merajú čas, zatiaľ čo ja robím niečo s troma modrými drôtikmi. Alebo dievčenský krik.“

Vtom ma otec pustil a vstal. Keď si rukou zašiel do vlasov a začal chodiť sem a tam, striaslo ma od strachu.

„To sa však skončilo. Namiesto toho sa mi začal vracat jeden sen. V ňom Geoff, dievča, ktoré sa volalo Mína, a ja ideme po ulici lemovanej zhorenými oceľovými budovami. Na zemi leží rozsypané sklo. Hľadáme vodu a miesto, kde by sme mohli stráviť noc. Tie budovy sú v hrozne zlom stave, preto sme nervózni z toho, že by sme sa v nich mali schovať, ale asi budeme musieť – bojíme sa

zverov, ktoré sme v noci zazreli. Mína kríva. Zbadám nejaký konár a ponúknem Míne, že jej vyrobím palicu. Kým pracujem, Geoff sa vyberie na malý prieskum okolia. Mína mu hovorí, aby nechodil ďaleko. Geoff sľubuje, že nepôjde. Po niekoľkých minútach zakričí, že niečo našiel. A potom celý svet vybuchne.“

Otec zmlkol. Srdce mi búšilo ostošešť. Potom opäť začal hovoriť, tak potichu, že som sa musela nakloniť, aby som ho počula. „Najprv som našiel Mínu, polovicu tela mala pochovanú pod veľkou betónovou platňou, po tvári jej tiekla krv.“

Otec namáhavo preglgol. Dýchal len prerývane. Striedavo zvieral raz jednu päšť, raz druhú. Videla som, že nechce pokračovať. Chcela som, aby nepokračoval. Všetko to znelo tak skutočne... Doslova som videla krv. Cítila som jeho strach.

„Pár metrov od Mininho tela som našiel Geoffovu topánku. Chvíľu mi trvalo, kým som si uvedomil, že je v nej ešte jeho noha. Začal som kričať. Tu sa ten sen končí.“

Na chvíľu akoby celá noc stíchla. Žiadne sovie húkanie. Žiadne cvrlikanie. Len obraz chlapca, iba o málo staršieho odo mňa, dokaličeného na opustenej ulici. Chlapca, ktorého vybrali na Skúšku...

„Bol to len sen.“ Presne to mi otec vravieva, keď ma zobudí nočná mora. A ja mu vždy uverím. A chcela som tomu veriť aj teraz.

„Možno.“ Otec na mňa pozrel. Jeho zúfalstvo prameniace až z hĺbky duše mi vyrazilo dych. „Celé roky som si hovoril, že je to len sen. Upokojoval som sa vedomím, že na dievča menom Mína nemám vôbec nijakú spomienku. Experimenty v práci sa konečne podarili. Nové rastliny, ktorým som pomáhal na svet, začali prosperovať. O tých snoch som nepovedal živej duši. A potom ma vláda poslala pracovať do Piatich jazier. Bože, tí ma naštváli. Byť pridelený do Piatich jazier bolo ako urážka. Žila tu len hŕstka absolventov univerzity. Keď som dorazil, dokonca som nedostal ani vlastný dom. Musel som spať u Flinta Carroa v obyvačke.“

Táto časť príbehu mi znela povedome. Zvyčajne ju rozprával s úsmevom. Ako sa spriatelil s miestnym lekárom. Ako ho ten zatiahol do krajčírstva. Ako tam pri tkáčskom stave uvidel mamu, keď tkala. Ako sa zamiloval do jej elegancie a láskavosti.

O tom však teraz nehovoril. A neusmieval sa.

„Jeho dom bol malý. Tie nočné mory sa nedali utajiť. Flint počkal týždeň, kým sa ma na ne spýtal. Skúsil som sa tváriť, že to nič neznamená. Vtedy mi povedal o svojich snoch. Neboli strašidelné, ale znepokojujúce. Vídaval tváre ľudí, ktorých nepoznal. Čakal na kamarátov, ktorí sa mali vrátiť zo Skúšky, ale nikdy sa nevrátili. Počas ďalšieho roka sme spolu s Flintom hovorili s ostatnými absolventmi univerzity. V našom ročníku nás bolo sedem. Museli sme si dávať pozor, pretože každý zamestnanec Zväzu národov je v kontakte s úradníkmi z Tosu. Nechceli sme ohroziť svoje pozície v zamestnaní. Som si istý, že štyria spali ako anjelici, ale jedna, riaditeľka našej školy, mala v očiach ten utrápený výraz, ktorý som poznal. Poprela, že by ju prenasledovali nočné mory, ale museli.“

„To nemôžeš vedieť.“ Vyskočila som, prekrížila si ruky cez prsia a čakala, že so mnou bude súhlasiť. Potrebovala som, aby súhlasil.

Pozrel mi do očí. „Nie, ale kým bola vo funkcii ona, na Skúšku nevybrali ani jedného jediného študenta z Piatich jazier. Neverím, že to bola náhoda. Ty áno?“

Striaslo ma. Nevedela som, čomu mám veriť. Veriť, že sny môjho otca by mohli byť viac než len sny, som nemohla. Nasledujúci deň som mala odísť do Tosu. A koncom týždňa sa začne Skúška. Odmietnuť ju by sa považovalo za zradu so všetkými dôsledkami. Chcelo sa mi kričať, dokázala som však len stáť a triasť sa.

Otec mi položil ruku na plece a odviedol ma späť na lavičku. Položila som si hlavu na jeho plece, ako keď som bola malá. Na chvíľu som sa cítila v bezpečí, ale netrvalo to dlho.

„Flint vraví, že príčinou tých snov môže byť vymazanie našich spomienok, bez ohľadu na to, akým spôsobom to urobili.“

„Lenže ty tomu neveríš.“

Pokrútil hlavou. „Bol som vďačný, keď tvoji bratia skončili školu a neprišiel nikto z Tosu, aby ich odviezol na Skúšku. Včera som Zeena našťval, keď som mu verejne nepriznal jeho zásluhy, ale to preto, lebo starostka dostala správu, že ten úradník z Tosu je už na ceste. Nechcel som, aby ktokoľvek začal uvažovať o tom, že možno mali vybrať študentov od nás už skôr a že by mali byť revidované výsledky starších ročníkov.“

Potom ma k sebe pritiahol a oprel si bradu o moju hlavu. Po líci mi stiekla slza, ale nebola moja. Otec, ktorý bol vždy silný, múdry a sebaistý, plakal.

„Tak čo bude teraz?“ Vytrhla som sa mu z objatia a zlostne som vyskočila na nohy. Našťvaná, že ani na jednej z našich prechádzok, v žiadnom z našich rozhovorov sa mi o tom nikdy nezmiene. Ani jediný raz, keď som sa dlho do noci učila, aby som na druhý deň dobre napísala nejakú písomku, mi nepovedal, aké by to mohlo mať následky. „Ráno odchádzam. Prečo mi to hovoríš práve teraz? Načo je to dobré?“

Otec nezvýšil hlas, aby sa mi vyrovnal. „Možno je to nanič. Možno má Flint pravdu a naše sny sú len halucinácie. No ak existuje možnosť, že nie sú, potom je potrebné, aby si o tom vedela. Je lepšie, ak pôjdeš do Tosu pripravená pochybovať o všetkom, čo uvidíš, a o každom, koho stretneš. To by mohol byť rozdiel medzi úspechom a zlyhaním.“ Podišiel ku mne a položil mi ruky na plecia. Najprv som sa mu chcela vytrhnúť, potom som si však všimla svetlo, ktoré sa odrážalo od jeho slzami zaliatych očí. A všetok hnev zo mňa okamžite vyprchal.

„Mama o tom vie?“ Vrela som si, že musí, ale v tej chvíli som si už nebola istá ničím.

„Tvoja matka vie o tých vymazaných spomienkach aj o nočných morách. Nevie však, o čom sú.“

Premýšľala som o jeho slovách a zvažovala, či sú pravdivé. „Tak preto nechcela, aby ma vybrali?“

Otec ma pohladil dlaňou po líci. „Cia, od toho dňa, ako som odišiel na Skúšku, som svojich rodičov nevidel. Mať dieťa, ktoré prešlo výberom, je česť, ale aj strata. A tvoja matka ťa nechcela stratiť.“

Neviem, ako dlho sme tam ticho sedeli. Dosť dlho na to, aby sme začuli hlasy bratov, ktoré oznamovali ich návrat, a mamine výčitky, že jej kradnú koláčiky. Všetko to znelo tak normálne.

Keď sa mi osušili slzy, otec ma chytil za ruku a odviedol ma dnu. O jeho snoch alebo mojich nových obavách sme sa nikomu nezmenili. Hamin si robil žarty z dvojčiat, že s nimi moje kamarátky flirtovali, a kým mama položila na stôl misu s koláčmi a sladený mäťový čaj, chalani vytiahli balíček kariet, aby sme si mohli zahrať poslednú spoločnú rodinnú hru. Aj keď som si užívala ich smiech a teplo okolo stola, bez Zeena to nebolo to pravé. Ešte sa nevrátil. Viac ráz som sa pristihla, ako sledujem vchodové dvere. Mám rada všetkých svojich bratov, ale Zeen je ten, za kým chodím, keď mám nejaký problém, o ktorom sa potrebujem porozprávať. Vždy je trpezlivý a chápaný. Vypytuje sa a ja sa po každom rozhovore zaručene cítim lepšie. A v ten večer som mala problém, no Zeen nebol naporúdzi.

Keď sme dohrali, mama mi opatrne pripomenula, že už je veľa hodín a ešte ma čaká balenie. Ospravedlnila som sa, schmatla batoh Zväzu národov a vklzla som do spálne, ktorú som obývala spolu s bratmi.

Vedomie, že tú miestnosť už možno nikdy nevidím, ma donútilo pozrieť sa na ňu novými očami. V kozube horel oheň.

Uprostred ležal starý hnedý koberec. Na každej strane stáli dve prične. Len moja spodná posteľ, stojaca najbližšie ku kozubu, mala zapravenú a uhladenú plachtu. Keď bratia vychodili školu, mama vyhlásila, že už sú dosť starí na to, aby si dokázali sami postieľať vlastné posteľe. A oni vyhlásili, že už sú dosť starí na to, aby im bolo jedno, či spia v postlaných alebo rozhádzaných posteliach.

Každý z nás má drevenú debničku, do ktorej si ukladá každodenné oblečenie a topánky. Šaty na zvláštne príležitosti visia vo veľkej drevenej skrini stojacej v rohu. Mama večne hovorí o sile prvého dojmu. Hryzla som si do spodnej pery a zvažovala pôsobivosť jednotlivých kusov svojho oblečenia. Cítiť sa sebedome je vždy jednoduchšie, keď má človek na sebe niečo krásne, v hlave mi však dookola zneli otcove slová. Predstavila som si opustenú ulicu, po ktorej chodievam vo svojich snoch. Tam by mi mojich dvoje šiat nepomohlo. A aj keby tie sny neboli pravdivé, hlboko v srdci som vedela, že keď sa začne Skúška, paráda mi bude nanič.

Nechala som krásne šaty tak a podišla som k drevenej truhlici, ktorú som používala už od čias, keď som bola malé dievča. Vybrala som si z nej dvoje pevných pohodlných nohavíc, dve hrubé košele a najpohodlnejšie topánky. Všetko som to zdedila po bratoch. Vedomie, že si so sebou beriem kúsok z nich, mi trochu uľahčovalo samotu, ktorú som začala pociťovať. Potom som schytila pyžamo a spodnú bielizeň a všetko som starostlivo poskladala do batoha. Ešte vždy v ňom zostávalo dosť miesta na dva osobné predmety, ktoré som si mohla vziať so sebou.

Sadla som si na kraj svojej postele a rozhliadla som sa po izbe. Keby mi otec nepovedal o tých svojich snoch, bola by som si zbalila povedzme flautu alebo strieborný náhrdelník, ktorý mi mama venovala na šestnásté narodeniny. Namiesto toho som teraz uvažovala, čo by mi mohlo pomôcť, keby na Skúške nestačila len ceruzka a papier.

Po niekoľkých minútach som sa zviezla z postele a vybrala som z truhlice malý vreckový nôž. Všetci máme po jednom, je to darček od otca. Je na ňom aj skrutkovač a zopár ďalších funkcií. To by bola jedna vec. A teraz tá druhá. Napadla mi iba jedna ďalšia, ktorá by mi mohla byť užitočná, lenže nepatrila mne. A Zeena nebolo, aby som ho o ňu mohla požiadať.

Minulý rok otec dovolil Zeenovi začať s experimentmi v rámci vlastných projektov. Pri niektorých z nich musel vyraziť až za hranice našej kolónie. Hranice neslúžili ani tak na to, aby držali ľudí a zvieratá ďalej od seba, ale aby pripomínali obyvateľom Pia-tich jazier, že za nimi hrozí potenciálne nebezpečenstvo. A nielen v podobe ľudožravých zvierat alebo jedovatých rastlín. Počas posledných troch fáz vojny krajinu poškodili silné zemetrasenia. Osamelý cestovateľ, ktorý by spadol do niektorej z početných puklín spôsobených otrasmi pôdy, by si mohol zlámať väzy alebo zomrieť od hladu či zimy. A tak v snahe zabrániť posledným dvom hrozbám, dal otec Zeenovi malé príručné zariadenie zvané prenosný komunikátor, ktoré mu poslala vláda. Jeho súčasťou je kompas, kalkulačka a komunikačný aparát, pomocou ktorého môže Zeen v prípade potreby kontaktovať rovnakú vysielačku v otcovej kancelárii. Nevedela som síce, ako funguje, ale som si istá, že by som na to prišla, keby bolo treba.

Keď Zeen nepracuje za hranicami, má ten prístroj položený na poličke vedľa postele. No jasné. Srdce ma bolelo, keď som ho zovrela v dlani. Želala som si, aby tu Zeen bol, aby som ho oň mohla požiadať. Aby mi odpustil, že ma vybrali, a jeho nie. Aby som mu povedala, že včera sa ho otec tým prejavom snažil len chrániť. Že nebol motivovaný pýchou, ale láskou.

Zabalila som prenosný komunikátor do ponožiek, aby som ho cestou nepoškodila, a dúfala som, že sa Zeen vráti včas, aby som mu mohla povedať, že časť z neho si beriem so sebou do Tosu.

Hoci som vedela, že sa nevráti. Zeen je spomedzi mojich bratov najchytrejší, ale zároveň najcitlivejší. Win, Hart a Hamin sú milí a milujúci, ich postoj k životu je však absolútne bezstarostný, čo mamu štvie. No Zeen je veľmi vášnivý. Ľahko vzplanie a jeho láska je všeobjímajúca, takže stratu blízkych nesie obzvlášť ťažko. Keď zomrel dedko, mesiac takmer neprehovoril.

Sadla som si na jeho posteľ a napísala som mu správu, v ktorej som ho požiadala o tú vysielачku a pripomenula mu, ako ho mám rada. Nebola to síce taká rozlúčka, v akú som dúfala, ale jediná, ktorou som si mohla byť istá.

Keď som už mala pobalené veci, zachvátila ma panika. Ráno mám odísť od všetkého, čo som poznala, do neznámeho a potenciálne nebezpečného sveta. Najviac zo všetkého sa mi chcelo zaliezť do postele a schovať sa pod deku. Namiesto toho som zavrela batoh, prehodila si ho cez plece a vrátila sa za ostatnými, aby som si s nimi užila tých pár posledných spoločných hodín, ktoré nám zostávali.

4. kapitola

KEĎ MA OTEC zobudil z nepokojného spánku, bratia ešte spali v izbe. Obliekla som si legínsy telovej farby a ľahkú modrú tuniku s krátkymi rukávmi, obula som si topánky a vzala batoh. Mama mi podala šálku mlieka. Oči mala červené, ale neplakala. Povedala mi, že je na mňa pyšná. Keď ma na rozlúčku objala, musela som sa zo všetkých síl snažiť, aby som sa na ňu celou váhou nezavesila. Odrazu som ľutovala všetky tie chvíle, keď som sa na ňu hnevala, pretože nepodporovala moje sny o univerzite. Teraz som už vedela, prečo sa tak bála môjho úspechu. Bolo však neskoro.

Potlačila som slzy, vypila mlieko, vzala si jablko, ktoré mi mama pripravila, a sľúbila som, že napíšem, keď dorazím do mesta. Otec už čakal pri dverách. Naposledy som mamu objala a vyrazila som do vlahého ranného vzduchu. Kráčali sme ešte potme rovnakou cestou ako deň predtým. Prešli sme asi kilometer, keď otec prerušil mlčanie.

„Spala si trochu?“

„Trochu. Rušili ma ťaživé sny.“

„Flint má zrejme pravdu. Tie sny sú len sny.“

„To dúfam.“

„Aj ja.“ Chytil ma za ruku a vydali sme sa do kopca. „Si chytrá. Si silná. A ja pevne verím, že zvládneš akúkoľvek skúšku, pred ktorú ťa postaví. Len nedovoľ ostatným uchádzačom, aby ťa rozhodili. Niektorí z mojej kolónie boli zlí, urobili by čokoľvek, aby boli najlepší.“

„Ako napríklad čo?“ Zostať celú noc hore a učiť sa bolo medzi mojimi spolužiakmi bežné. Sama som to niekoľko ráz urobila.

„K obľúbeným praktikám niekoľkých dievčat z môjho ročníka patril jed.“

Zastala som. „Jed?“

„Nie taký silný, aby ťa zabil. Stačilo, aby ti bolo tak zle, že si nemohla prísť na písomku. V poslednom ročníku som si už dával pozor, aby som jedol len to, čo som si do školy priniesol sám.“

„A potrestali ich aspoň?“

Otec sa na mňa smutne usmial. „Boli dosť prešibané na to, aby sa nedali chytiť. No aj keby ich pristihli, pochybujem, že by dostali viac než napomenutie. Je ťažké trestať za to, že sa snažia vytiahnuť rodinu z chudoby.“

Zopár ďalších kilometrov sme mlčali a ja som premýšľala o otcových slovách. Mohla som si opakovať, že neexistuje nič, čo by dokazovalo, že jeho sny sú pravdivé. Ale toto... Nevedela som si predstaviť ani jediného študenta z Piatich jazier, ktorý by škodil ostatným len preto, aby dostal lepšiu známku. Nikto z nás nebol bohatý, ale nikto ani nehľadoval. Už nie. Pokiaľ mala nejaká rodina v Piatich jazerách problémy, zvyšok komunity priložil ruku k dielu a pomohol jej. Svet, v ktorom treba otráviť konkurenciu, aby sa vaša rodina mohla najesť, bol pre mňa nepredstaviteľný.

Keď sme sa blížili ku kraju mesta, na oblohe už začala presvitať červená a ružová farba. Otec ma objal okolo pliec a pritiahol si ma k sebe. „Poriadne jedz a veľa spi. To ti pomôže zostať silná a udržať si jasnú myseľ.“

Prikývla som na známe slová.

A skôr než sme prešli cez posledný kopec, dodal: „Dávaj si pozor na to, komu budeš veriť, Cia. Riad' sa tým a všetko dobre dopadne.“

Potom sme ruka v ruke vošli na námestie.

Pred radnicou stálo obrovské čierne vznášadlo so znakmi Zväzu národov na bokoch. Tomas, Malachi a členovia ich rodín už stáli pri zadnej časti. Malachi mal na sebe svoje najlepšie oblečenie. Úzke nohavice, nablýskané čierne topánky a sako prehodené cez košeľu s golierom. Jasná biela farba košeľe ostro kontrastovala s jeho tmavou pleťou. Podľa toho, ako sa mu triasli pleciami, sa mi zdalo, že nemá ďaleko k slzám. Tomasovo oblečenie sa skôr podobalo na moje. V obnosených sivých nohavičiach a bielom tričku s veľkým výstrihom vyzeral, akoby sa chystal pracovať na otcovej farme, nie cestovať do Tosu. Zatiaľ čo mu jeho matka upravovala neučesané vlasy, na tvári mal nečitateľný výraz.

Starostka Owensová a úradník z Tosu stáli pred vznášadlom a zamávali, keď si nás s otcom všimli. Michal Gallen mal na sebe vínovočervenú kombinézu, tiež so štátnym znakom. Neposlušné vlasy si stiahol do copu, takže sa jeho tvár zdala výraznejšia.

Starostka Owensová vzala otca nabok a ja som osamela s Michalom Gallenom. Usmial sa na mňa a z jeho hlbokých zelených očí prvý raz prekvapujúco sálalo teplo.

„Si nervózna z cesty, Malencia?“

Z nejakého dôvodu som nečakala, že si bude pamätať moje meno. Potešilo ma to. „Skôr som nervózna z toho, že sklamem celú kolóniu, ak nezvládnem Skúšku, pán Gallen.“

Zasmial sa. „Volaj ma Michal. A neboj sa, to ťa prejde.“

Myslel moju nervozitu alebo záujem o kolóniu? Nemala som šancu spýtať sa, pretože otvoril stroj a natiahal ruku. „Môžem ti uložiť batoh? Nebudeš ho potrebovať, kým nedorazíme do Tosu.“

V druhej ruke držal priehľadné vrečko s dvoma širokými striebornými náramkami. Jeden bol väčší a druhý menší. „Toto je tvoj identifikačný náramok. Každému uchádzačovi je pridelený osobný symbol, ktorý má vytepaný do náramku. Tento budeš nosiť a ten menší pripneme na popruhy tvojho batoha. Tak si ho s tebou nikto nevymení.“

Jeden identifikačný náramok mi pripevnil na ľavé zápästie a druhý na batoh. Len čo zmizol vo vznášadle, prezrela som si náramok. Bol asi dva centimetre široký, vyrobený z hrubých kovových plátov. Vedela som, že musí mať sponu, nedala sa však rozoznať od iných častí. Otočila som zápästie a pozrela som sa na veľký strieborný kruh pripevnený na náramku. Bola na ňom čierna osemramenná hviezda a v jej strede žiaril štylizovaný blesk.

„Tá hviezda je symbol tvojej testovacej skupiny.“ Keď sa ozval Michalov hlas, nadskočila som. Neuvedomila som si, že sa už vrátil. „Stretneš ďalších uchádzačov s rovnakým symbolom na náramku, ale ten blesk máš len ty.“

„Znamenajú tie symboly niečo konkrétne?“ Slová mi vyklzli skôr, než som ich mohla vziať späť. Študenti z iných kolónií, z ktorých vždy vyberú nejakého uchádzača na Skúšku, možno vedia, čo tie symboly znamenajú.

Ak si aj Michal myslel, že je tá otázka smiešna, nedal to na seba poznať. „Tá osemramenná hviezda je symbolom oživenia. Uchádzači z tejto skupiny majú vlohy na mnohé veci. Je to dosť dobrá skupina.“ Venoval mi hrejivý, povzbudzujúci úsmev. Ja som sa naňho tiež usmiala a premýšľala som, do akej skupiny mohol patriť on.

Odrazu sa ozvalo pípanie a Michal sa pozrel na hodinky. Rozhliadol sa po námestí a úsmev sa mu vytratil z tváre. Zandri zatiaľ nedorazila a ja som v duchu uvažovala, či je to len jej zvyčajným prístupom k času, alebo sa rozhodla vzoprieť zákonom a odmietnuť

svoju účasť na Skúške. Verila azda, že zákony, ktoré sa už tak dlho neuplatňovali, sa nebudú dodržiavať?

Michal sa ospravedlnil a pripojil sa k starostke Owensovej a otcovi. Zo spôsobu, akým ukazoval na svoje hodinky, bolo evidentné, že podľa jeho názoru Zandrin čas vypršal. Otec so starostkou ho prosili, aby jej dal ešte chvíľu navyše. Otočila som sa a zadržala som dych. Vedela som, aký trest by mohol nasledovať. Vtom som ju zbadala. Zažmurila som do slnka, aby som si bola istá, a až potom som vykričila: „Tu je!“

„Vďaka bohu!“ začula som niekoho zašepkať.

Pokojným tempom sa blížila cez námestie a vietor sa pohrával s jej farebnou sukňou a dedinskou blúzou. Dlhé plavé vlasy jej žiarili v rannom slnku. Keď k nám dorazila, nepatrne sa usmiala. Ani sa neospravedlnila. A mne to bolo jasné. Toto entré si naplánovala. Chcela ukázať, že hoci sa od nej niečo požaduje, nedá sa ovládať. Hoci som jej odvahu obdivovala, pre našťvaný pohľad v Michalových očiach som sa o ňu bála.

Otec mi položil ruku na plece a Michal odovzdal Zandri identifikačné náramky a uložil jej batoh do batožinového priestoru. Keď nám oznámil, že máme nastúpiť, jeho milý tón bol preč. Bol čas vydať sa na cestu.

Len čo ma otec tuho objal, všetky emócie, ktoré som do tej chvíle držala pod kontrolou, ma celkom zaplavili. Skoro som sa zadusila slzami, keď som mu šepkala, že ho mám rada. Smútok z toho, že sa Zeen so mnou nerozlúčil, som nechala bokom a poprosila som otca, aby mu odovzdal môj odkaz a všetkým povedal, že ich ľúbim. Uistil ma, že aj on ma má rád, a s posledným zašepkaním mi pripomenul: „Cia, nikomu never.“

Do vznášadla som nastúpila ako posledná. Dvere sa za mnou zatvorili. Počula som zaklapnúť zámku a hneď naskočil motor. Otec položil dľaň na okrúhle okienko a ja som naň z druhej strany